

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

А.В.Блануца (Київ)

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛОКАЛЬНІ Й РЕГІОНАЛЬНІ РИНКИ XIV–XVIII ст.»

Університет міста Білостока (Польща) є одним із небагатьох європейських наукових центрів із дослідження аграрної історії періоду середньовіччя і раннього нового часу. Ось уже кілька десяти років поспіль тут організовуються наукові заходи різного рівня, у центрі уваги яких перебувають проблеми аграрних відносин. Зокрема, 25–26 травня 2009 р. на базі інституту історії Білостоцького університету відбулася чергова міжнародна наукова конференція на тему «Локальні й регіональні ринки XIV–XVIII ст.».

Йоанна Карчевська (Зелена Ґура) проаналізувала кредитні стосунки шляхти на території Куяв та Великопольщі у XV ст. Залучивши значний масив джерел, дослідниця детально розглянула заставні договори шляхтичів на предмет виявлення в них різнобічних історичних і мотиваційних обставин застави земель, сіл та маєтностей. Як підсумок, доповідач зазначила, що основною причиною, яка змушувала вдаватися до застави власних володінь, була нагальна потреба у готівкових коштах для різних потреб. Подібну тему, проте вже ширшу за хронологією та предметом дослідження, продовжив у своєму виступі *Андрій Блануца* (Київ), представивши аналіз джерел до історії шляхетського ринку землі й нерухомості на українських землях Великого князівства Литовського. Основну увагу було присвячено розгляду специфіки транзакційних угод (купівля і продаж, застава, оренда, обмін, дарування), унаслідок чого відбувався перерозподіл шляхетських володінь на користь князівського та панського прошарків шляхетської верстви. У доповіді було також акцентовано на правових засадах здійснення обігових операцій із землею, зокрема, відповідних нормам І Литовського статуту.

Цікавим в інформативному плані був виступ *Уршули Совіни* (Варшава). Автор на основі тестаменту одного зі священнослужителів краківського костелу детально розібрала денні витрати кліру періоду середньовіччя та раннього нового часу. Документ, серед іншого, дав змогу з'ясувати джерела надходження грошей, а витратна частина бюджету розкрила продуктове меню й щоденний раціон священнослужителів.

Питання ринку праці селян і ремісників кінця XV – середини XVI ст. на прикладі розташованого в околицях Любліна села Камьонки у своєму виступі порушила *Малґожата Колач-Хмель* (Люблін). На основі судової книги за 1481–1559 рр. історик обрахувала кількість селян, які перебралися до Любліна у пошуках роботи, а також висвітлила соціальні, економічні та демографічні наслідки цього процесу для регіонального ринку праці.

Цікаві дослідницькі методики у своїх виступах, присвячених ринку виробництва й торгівлі окремими видами сільськогосподарської продукції, продемонстрували білостоцькі історики *К.Борода* і *П.Гузовський*. Зокрема, *Кишиштоф Борода* детально проаналізував всі технологічні складові виробництва світлого пива (від виготовлення пивних котлів, переробки хмелю і ячменю, забезпечення водою й деревиною до охолодження та пастеризації готової продукції), а також реалізації продукції на території Ленчицького воеводства Корони Польської у XVI ст. Учень відомого польського дослідника економічної історії *Анджея Вичанського* – *Пьотр Гузовський* на прикладі ринку пшениці і ячменю дослідив вплив міжнародної кон'юнктури на локальні ринки Польщі XVI ст. Свою увагу доповідач зосередив на цінових коливаннях вартості збіжжя, а також, відповідно до цього, і попит на вказану продукцію на локальних ринках.

Проблеми функціонування й розвитку регіонального ринку у своїх доповідях висвітлили *Р.Понят*, *Б.Внуковська* та *Ш.Казусек*. Зокрема, *Радослав Понят* (Білосток) свою увагу зосередив на питаннях ринку праці періоду раннього нового часу на прикладі мобільності робітників – вихідців із села. *Шимон Казусек* (Кельце) проаналізував особливості розвитку регіональної торгівлі Кракова другої половини XVII ст., а *Барбара Внуковська* (Варшава) з'ясувала, торгівля якими саме видами товарів була найбільш рентабельною для краківських і львівських купців на межі XVI–XVII ст. *Владислав Берковський* (Київ) у своїй доповіді звернувся до проблеми функціонування регіонального ринку Волині XVI – першої половини XVII ст.

Кілька виступів було присвячено висвітленню ролі локального ринку Центрально-Східної Європи. Так, *Вітольд Бобрік* (Седльце) розглянув вплив насипових мір на генезу локального ринку збіжжя. *Пшемислав Чижевський* (Білосток) свою увагу зосередив на господарській діяльності мешканців малих міст Польщі XVI–XVIII ст. Об'єктом дослідження *Віктора Атаманенка* (Острогож) стали волинські латифундії другої половини XVI – першої половини XVII ст. Історик з'ясував значення цих земельних володінь як локальних ринків у розвитку торгових відносин регіону. *Івона Кулеша-Воронецька* (Білосток) розглянула маґнатський двір як комплекс локального ринку праці XVIII ст.

Усі виголошені доповіді викликали жваві дискусії, відтак учасники наукового заходу мали гарну нагоду апробувати свої напрацювання у колі спеціалістів. Уже традиційно після доопрацювання текстів оргкомітет конференції планує видати її матеріали окремою книжкою. Тож побажаємо білостоцьким історикам і надалі організовувати такі цікаві й корисні наукові заходи.